

УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

*

ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА
УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА

ВАШ БАНК ІДЕЙ

*Матеріали з досвіду роботи Нікопольської сільської бібліотеки
Барвінківського району*

Харків – 2006

Інформаційний випуск “Ваш банк ідей” присвячений досвіду роботи Нікопольської сільської бібліотеки Барвенківського району яка 2004 року стала переможцем обласного конкурсу “Краща сільська бібліотека” (III місце).

Пропонуємо вам матеріали надані бібліотекою на конкурс і присвячені святкуванню Масляної.

Масляна - останній тиждень перед Великим постом (припадає на лютий-березень. Щедра трапеза, що супроводжувала Масляну, уособлювала магію родючості, а масляничний розгул був відгоміним давніх весняних шлюбів.

Масляна складається з трьох частин : зустріч у понеділок, кульмінаційне точка або “перелом” у “широкий” четвер і “прощальна неділя”.

Тиждень перед Масляною називався “всеїдним”, а її перший день у деяких місцевостях “ніжкові заговини”, бо існував звичай готувати в цей день холодець із свинячих ніжок. Головною їжею українців на Масляну були вареники з сиром і сметаною, які годилося варити щодня, а також гречані млинці, смажені на маслі або на смальці. Однією з характерних особливостей саме української Масляної був звичай, досить поширений майже на всій території України. Це - “чеплення” (прив’язування) колодки (поліна з верби) до ноги. У понеділок на Масляну заміжні жінки ходили по домівках, де були дорослі хлопці або дівчата, й прив’язували їм (подекуди їхнім матерям) до ніг колоди за те, що вони не одружувалися минулого року. Ті у свою чергу відкуповували колодку, ставлячи могорич ; дівчата ж могли ще й повернути колодку, даруючи на Великдень своєму обранцеві вмшиту хусточку. Все це супроводжувалось жартами, сміхом. Особливо цікавою була традиція пригощання тещі у п’ятницю. Колись в Україні був звичай двічі на рік частувати тещу, “щоб горло не пересихало” На Масляну цей ритуал виконували ті, хто оженився у різдвяні м’ясниці. Разом з тещею запрошували й інших родичів.

Частуючи гостей , зять промовляв : “Пийте, люди добрі , по повній чарці, хай у моєї тещі горло не пересихає!” (натяк на сварливий характер).

Була і залишається нині ще одна традиція, коли ввечері на “постові заговини” люди ходять до родичів, своїх сусідів, знайомих і просять у них прощення за кривди чи гріхи, заподіяні протягом цілого року. Відвідували навіть цвинтар, щоб і померлі родичі простили, раздавали пиріжки старцям, а подекуди залишали на ніч у хаті, на покутті, вареники із сиром, млинці, щоб “іли” предки.

У сучасному житті своє місце знайшло трансформоване свято Весни (або проводи Зими), що увібрало в себе чимало рис давньої слов’янської Масляної. Розважальну частину свята складають народні ігри та звичаї.

НАРОДНЕ ГУЛЯННЯ “СВЯТО КОЛОДІЯ”

Ведуча І. За народним календарем останній тиждень лютого – Масляна. Її ще називають Колодієм.

Колодій – сонячний бог, який щороку воскресає навесні, він ще бог шлюбу, примирення та взаєморозуміння. Свято Колодія триває 7 днів.

Ведуча ІІ. На думку деяких дослідників, це свято прямо пов’язане з ушануванням бога достатку Велеса, культ якого виник у III-II тис. до н.е. Можливо, саме з цієї прадавньої пори у дні святкування Колодія вшановували й Турицю – дружину бога Велеса, яка за народними віруваннями, приходить у цю пору на землю разом із богом кохання Ярилом.

Ведуча І. Це – веселе свято з різними ігрищами, коли люди запрошують Велеса, Ярила, Турицю, Колодія та інших сонячних богів до себе на гостини, а жіноцтво справляє своєрідне обрядодійство – колодку.

Ведуча ІІ. Колодій – це такий бог, який допомагає після довгої зими повернути втрачене здоров’я, бо саме тоді людина відчуває загальну втому, безсилля, адже не вистачає свіжої садовини та городини. А тому до цієї пори наші предки готували Колодієві напої. Тоді ж, у так звану Прощену неділю, ходили на могилки просити прощення у своїх рідних. Вважалося доброю прикметою, коли принесена на могилу на третій день їжа зникала.

Ведуча І. Перші відомості про стародавній звичай Колодка – знаходимо у пицьменних джерелах ХУІ ст. Особливо докладно описав його і Нечуй-Левицький. У понеділок зранку, зазделегідь домовившись, жінки збирались у шинку “щоб поколядувати”. Одна з них клала на стіл невелике полінце або палицю. Інші жінки пеленали її полотном і знову клали на стіл. Це означає, що “Колодка” народилася. Після цього, замовивши горілки і сівши навколо колодки, вітали одна одну з її народженням. Підпивши, жінки співають:

Масляна, воротися!
До Великодня простягнися,
Від Великодня до Петра,
А від Петра та до тепла...

Після цих урочистостей ішли додому, а сповита Колодка мала лежати в шинку до наступного дня. Справляли колодку аж до суботи.

Ведуча І. Після святкування народження колодки заміжні жінки ходили по хатах, де були дорослі хлопці та дівчата, і прив’язували їх матерям колодку до ноги. Це було покарання за те, що не оженили синів чи не віддали заміж дочок за останні весельні місяці. Все це робиться з жартами, сміхом і горілкою.

Жінки співають:
Ой упала колодойка з неба, -
Ой чого ж бо нам та й до пані треба?

Ой треба ж нам та й до пані воза,
Ой наша пані, як червона рожа.

Ой упала колодойка з неба, -
Ой чого ж бо нам та й до пані треба?
Ой треба ж нам та й до пані дишля,
Ой наша пані, як червона вишня.

Ведуча II. В’язали і дівчата колодку, але хлопцям, і не до ноги, а до лівої руки. Ця колодка прикрашалась стрічками, квітами, тощо. Парубки відкуповувалися грішми, могоричем або солодошами.

Не пускає мене мати
На вулицю погуляти,
А хоч пустить, то пригрустить:
Іди, доню, не барися:
У сінечки та й вернися!
Бо на дворі піст наступає,
А хто його проскаче,
Той Великодня не побаче...

Ведуча I. У подяку за це кожна дівчина вишивала хусточку, оздоблюючи її квітками та ініціалами свого обранця, та дарувала йому на Великдень – повертала колодку. Такі ритуали нерідко завершались укладенням шлюбу.

Ведуча II. У вівторок жінки “Колодія” хрестили – знову обходили хати з неодруженою молоддю, щоб бува хто не відчепив “Колодки”.

Гурт жінок співає:

Ой а колодко, й а колодко,
Ой, а що ти нам й наробила,
Ой, а що ти нам й наробила, -
Що серед будня свято зробила.

Ведуча I. У середу, справляючи з жартами і сміхом “Колодієві хрестини”, гуртом обходили хати, де гостилися варениками з сиром і горілкою. У четверг – день “Колодієвої смерті” – жінки збиралися в гурти, забавлялись і частувались – щоб “телята водились” і “масло не гіркло”. У п’ятницю жінки влаштовували “Колодієві похорони”, а в суботу – “оплакували Колодія”, хоча і ці дні, як і в попередні, тривали веселі сільські гостини, головною стравою яких були вареники з сиром та сметаною.

Ведуча II. На Колодія обов’язково годиться помиритися, бо якщо ні – тоді за весь рік /до нового Колодія/ зло серце та душу так сточить, шашіль конає тверду деревину, робить її крихкою, і згодом вона розпадається на порошок. Напої давали пити протягом семи днів. Сьомого дня Колодій умирав, і з ним повинні були умерти зло, плітки, заздрощі, наклепи, ворожнеча. Люди від радощів свого перемир’я співали:

Я на тебе Колодію,
Маю всю надію,
А без тебе, Колодію,

Нічого не вдію.

Ворожуючі затягували хором:

Ой спасибі, Колодію,
Що зібрав до купки,
Гостювали, цілувались,
Аж злипались губки.

Розходячись по домівках, співали:

Я тобою, Колодію,
Куди йду, та радію:
Чи раненько, чи пізенько –
Чи хутесенько-поманесенько.

СВЯТКОВА РОЗВАГА “МАСЛЯНА”

МЕТА: Виховувати любов до рідного краю, традицій українського народу, його звичаїв та обрядів.

Зал, де починається святкова розвага, гарно прибраний. На центральній стіні зображено зимовий пейзаж, оздоблений візерунками. Великими літерами написано слово “Масляна”. Діти і дорослі вдягнені в українські костюми; костюми для персонажів: Сніговик, Мотрійка. Атрибути: карусель, кольорові прапорці, “чарівна” мітла. Тут прилавки для продавців млинцями, бубликами; ширма для лялькового театру; снігова гірка, санчата; атрибути для спортивних змагань; величезна лялька із соломи – Масляна.

ХІД РОЗВАГИ

Під музику П.І.Чайковського “Ось і зимонька приходить” /муз.додаток № 1/ та під музику В.М.Верховинця “Іде, іде дід” /муз.додаток № 2/ в зал заходять діти підготовчих груп, ведуть хороводи, після чого сідають на стільці.

Ведуча: Діти, сьогодні незвичайний день. Сьогодні ми проводжатимемо Зиму. То ж згадаймо прислів’я та загадки про Зиму.

Діти:

Зима - трьох місяців господиня.

Зима - не літо – в кожух одягнена.

Взимку сонце крізь сльози посміхається.

Ведуча: А як казали люди взимку про літо?

Діти:

- Сніг на полі – зерно в коморі.

- Зима літо будує.

Ведуча: Діти, а які загадки про зиму ви знаєте?

Діти:

- Сніг на полях,

- Крига на річках,

- Хуга завиває.

- Коли це буває?

Ведуча: В давнину казали так: “Мороз без рук, без сокири мости будує, під скло річки ховає”. А ще...

“Працьовиту людину мороз не займе. Він тільки ледаря за ніс хватає, а перед спритним – сам капелюх знімає”.

Чимало веселощів подарувала нам зима: снігові гірки, лижі, ковзани, санчата. Звичайно, і веселе свято ялинки з Дідусем Морозом і Снігуркою. Але всьому – свій час. Наше свято називається Масляна.

Звучить українська народна пісня за вибором муз.керівника. В зал з піснею входять гості. Гості – це дорослі, вдягнені в українське вбрання.

Ведуча: Хто ви, гості дорогі?

Гості.

1-й. Бабуся Маруся!

2-й. Бабуся Орися!

3-й. Тітка Ганна, як панна!

4-й. Василь!

5-й. Петрусь!

Всі разом. Ми на свято до вас прийшли! Здоровенькі були!

Ведуча: Доброго дня вам, гості дорогі! Та і як йому не бути добрим, коли свято на поріг прийшло.

Бабуся Маруся. Діти, а ви знаєте, як називається свято?

Діти. Масляна!

Гості. Правильно!

Бабуся Маруся. В давнину це свято проводили наприкінці лютого. Люди святкували Масляну цілий тиждень.

Бабуся Орися. Ходили один до одного в гості.

Василь Пригощали млинцями.

Тітка Ганна. Діти, а чому млинці обов’язково їдять на Масляну?

Діти: Тому, що млинець схожий на сонце.

Петрусь. Люди просили у рідних та знайомих вибачення за минулі образи, цілувалися при зустрічі.

Василь. А ще каталися на санчатах зі снігових гірок, гуляли, веселилися, сміялися. Вулицями ходили ряджені, які ставили веселі концерти.

Всі гості. Усім було дуже весело!

Ведуча. /Звертаючись до дітей та гостей/ . Покличмо Масляну!

Хтось із гостей:

Душа ти моя Масляна,
Перепілячі кісточки!
Приїжджай до нас у гості
На широкий двір –
На гірках покататися,
У млинцях повалятися.

Всі разом. Серцем втішатися!

Тітка Ганна:

Ой заспіваймо, родину,
Щоб нам жито родило,
І житечко, і овес –

Всі.:

І зібрався рід увесь.

*Під народну пісню за вибором муз.керівника вносять ляльку-опудало
Масляну.*

Ведуча. Дорогі гості, наші діти дуже чекали цього свята. Ось, погляньте!

Розпочинається концерт.

*Хлопчики кличуть дівчаток. Виконується пісня-гра “Приходьте, дівчата”.
/Музичний додаток № 3/*

Наступна “Гра в сніжки” / муз.додаток № 4/.

Вибігають діти, одягнені в костюми горобців.

Виконується сценка “Щебетали горобці” / муз.додаток № 5/.

Ведуча. Яких тільки жартів не буває на святі!

Діти виконують маленькі пісеньки-забавлянки.

Купив Коток пиріжок
Пішов Коток на торжок,
Купив Коток пиріжок.
Пішов Коток на вуличку,
Купив Коток булочку.
Чи самому їсти,
Чи Катрусі нести?
Я і сам кусну,
І Катрусі занесу.

Діти розповідають вірші під мелодії будь-яких народних пісень.

Як над нашими та воротами
Як над нашими та воротами,
Як над нашими та широкими
Зійшли-стали три місяці.

Три місяці, три ясні – всі прекрасні.
Перший місяць у нас – то Іваночко,
Другий місяць у нас – то Степаночко,
Третій місяць у нас – то Микиточко.

Ой же й місяці, ой же яснії – всі прекраснії.

Як над нашими та воротами,
Як над нашими та широкими
Зійшли-стали три зіроньки.

Три зіроньки, три яснії – всі прекраснії.
Перша зіронька в нас – то Яринонька,
Друга зіронька в нас – то Калинонька,
Третя зіронька в нас – то Ганнусенька.
Ой же, зіроньки, ой же яснії – всі прекраснії.

***Всі діти співають пісню “Сидить ведмідь на колоді” /муз.додаток № 6/
Гості.***

1-й. В цьому дворку, як у вінку.

2-й. Там господар, як виноград.

3-й. Там господиня, як калина.

Всі. А яке ж це свято без каруселі?

***Проводиться гра “Весела карусель”, музика і рухи за бажанням
муз.керівника, можна використовувати кольорові прапорці.***

Хтось із гостей. А хто це їде на конячці?

Ведуча. Та це ж наш Іванко.

***Інсценується пісня “На тоненький, на льодок” під будь-яку народну
мелодію.***

На тоненький, на льодок
Випав білий сніг-сніжок,
Випав білий сніг-сніжок,
Їхав Ваня – наш дружок.
Їхав Ваня, поспішав,
З гриваня-коня упав.
Ой упав та й лежить.
Хто до Вані прибіжить?
Там дві дівоньки гуляли –
Попід руки Ваню брали,
На коника підсадили,
В путь-дорогу спорядили.

Петро і Василь. Діти, а давайте позмагаємося.

Проводяться ігри “Біг у мішках” та “Перетягування каната”.

Стукіт у двері. Ведуча запрошує гостя. Це – Сніговик.

Сніговик.

Я, хлоп’ята, Сніговик,
До зими, до снігу звик.
Здоровствуйте!
Вам сьогодні затанцюю,
Бо вже музику я чую.

*Виконується танок Сніговика. Музика і рухи – за бажанням муз.керівника.
Потім Сніговик проводить ігри “Будь спритним”, “Не випустимо”.*

“Будь спритним”. Діти стають у коло. На підлозі в середині кола лежать шишки /кількість шишок на одну менше, ніж кількість гравців/. Під музику діти і сніговик рухаються по колу. Після закінчення музики треба швидко вхопити шишку і підняти її вгору. Той, кому не дісталось шишки, вибуває з гри. Сніговик забирає шишки собі. Гра повторюється.

“Не випустимо”. Діти стають в коло. Сніговик – посередині. Він хоче перестрибнути через з’єднані руки дітей, а діти піднімають руки вгору, намагаючись не випустити.

Ведуча. Сніговику! Ми знаємо, що ти чарівник. Покажи нам, будь ласка, щось цікаве.

Сніговик. Добре! Є у мене ось ця чарівна мітла. Вона все вміє, вона зараз нам допоможе зробити диво. Діти, хто хоче підрости?

Вибігає маленька Мотрійка.

Мотрійка. Я хочу підрости.

Сніговик. Зараз ця маленька Мотрійка перетвориться на велику.

Сніговик бере маленьку Мотрійку за руку і виводить її із залу. Потім бере в руки мітлу за обидва кінці і промовляє.

Сніговик. Виростай, моя Мотрійко, ось така, ось така /показує дітям зріст Мотрійки/.

Сніговик. Досить?

Діти. Так! Досить!

Під українську народну мелодію “Ой, лопнув обруч” в зал заходить велика Мотрійка /маленька дівчинка сидить на плечах у дорослої людини, яка ховається під довгою спідницею; спідниця зав’язується на талії дитини/.

Сніговик. Ось яка виросла Мотрійка!

Ти, Мотрієчко-Мотрійко,
У танок ставай скоріш,

Хай нам музику заграс,
Ми станцюєм веселіш.

Сніговик і Мотрійка танцюють під будь-яку народну мелодію.

Сніговик. Ну що ж, діти, час піти подивитися, що відбувається на вулиці. До зустрічі!

Сніговик йде.

Ведуча. Діти, а яка ж Масляна без млинців?

Звучить музика, діти співають пісню “Млинці”, обр.А.Абрамського /муз.додаток № 7/. Співаючи пісню, діти виконують відповідні рухи.

Гості. Діти, ви дуже весело співали, танцювали, дружно грали, вірші виразно читали. Бабуся Маруся, бабуся Орися, тітка Ганна, як панна, Василь, Петрусь запрошують вас погуляти, на білому сніжку погратися.

З-за дверей в зал заглядає лялька Петрушка.

Петрушка. Увага! Увага! Дорогі діти! Швиденько одягайтеся, швиденько збирайтеся. На вас чекають веселі забави, весела вистава й обов’язково смачні млинці. Не забувайте Масляну!

Святкова розвага продовжується на вулиці.

Артисти лялькового театру запрошують дітей подивитись народну казку “Колобок”. В кінці казки Дід і Баба дарують дітям рум’яного великого Колобка, спеченого до Масляної.

Василь і Петрусь. Заходьте, друзі, покажіть свою відвагу, спритність та увагу!

Проводяться зимові ігри-змагання, за вибором муз.керівника, а також катання на санчатах та лижах.

Продавці бубликів, булочок, чаю, млинців кличуть усіх до себе:

Підходьте ближче, нас не минайте,

Купуйте, частуйте!

Спробуйте чаю гаряченького, млинця смачненького.

Діти пригощаються ласощами. Наприкінці свята-розваги дорослі беруть ляльку-опудало Масляну, розводять вогнище. Діти і дорослі стоять поблизу від вогнища.

Усі промовляють. Масляна, Масляна,

Яка ж ти мала,

Якби ж тебе сім неділь,

А посту – одна.

Після цих слів кидають опудало у вогнище.

Ведуча. Ось і завершилося наше свято. Усі співають пісню “Ось і зимонька проходить” / музика П.І.Чайковського, муз.додаток № 1/.

Ведуча. Всі ми зиму проводжали,
Весну красну зустрічали.
Весно! Уквітчай наш край,
Дай нам добрий урожай.

СЦЕНАРІЙ СВЯТА “ПРОВОДИ МАСЛЯНОЇ”

Свято Масляної проводиться на центральній площі села. Поруч розташовані торговельні точки, де продаються млинці, вареники, кондитерські вироби. Заздалегідь готується місце для вогнища, щоб спалити Масляну. На задньому плані сценічної площадки стоїть велике колесо, прикрашене різнобарвними стрічками – символ зустрічі весни – Сонце.

Звучать позивні початку свята. До мікрофону вибігають ряжені і закликають:

Гей, шановна громадо!
Запрошуємо всіх на свято.
Будемо Масляну проводити
Та Весну красну зустрічати.

Сьогодні буде все гаразд:
День чудовий – оце раз,
Веселий настрій – оце два,
Три – народна чутка є
Від нудьги ніхто не вмере.

Будемо співати, грати.

1

Ласощами пригощати.

/1-2/

Хай запам’ятають всі свято Масляниці.

2.

В стародавні ще часи Масляну гуляли.
Та на жаль як це було ми позабували.
І обряди і пісні вже не пам’ятаємо.
Замість Масляної ми зиму проводжаємо.

3.

Але вже настав наш час
І ми порішили:
Відродити Масляну
На нашій Харківщині.

1.

І от зараз з іграми, піснями, хороводами

2.

Та смачни ми млинцями

1-2

До нас іде Масляниця!

Звучить музика. Іде Масляний поїзд, везуть опудало з солом. Її супроводжують козаки.

Вартовий: Батьку атаман! Глянь скільки тут людей!

Атаман: А-ну спитай, чого вони тут зібрались.

Вартовий: Козаки, а чого ви тут зібрались? /Відповідь з натовпу: “Свято у нас Вартовий”/ Батько атаман, кажуть, що свято у них.

Атаман: А спитай: що за свято?

Вартовий: Козаки, а що за свято?

/Відповідь з натовпу: “Проводи Масляниці”/

Вартовий: Кажуть, що проводи Масляниці.

Атаман: А ну спитай, вони не брешуть?

Вартовий: Козаки, а ви не брешете?

/Натовп: Ні! /

Вартовий: Кажуть, що ні.

Атаман: Тоді ми туди приїхали. Гей, Грицю, вставай, годі тобі спати. Дивись, люди вже з тебе сміються.

Гриць: Га? Що? Де стріляють?

Атаман: Та не стріляють, а свято святкують.

Вартовий: Атаман, ну то що?

Атаман: Що?

Вартовий: Тепер можна?

Атаман: Стріляй, щоб було веселіше!

Вартовий: Та ні, я не проте, підкрипитись можна?

Атаман: Ще й питаєш? Давай сюди бутиль з сивухою-бормотухою, будемо козаків пригощати.

Чоловіки і жінки з хору на сцені співають пісню “Гей наливаймо повні чари”. А тим часом козаки розливають з бутіля напій і пригощають натовп.

Грає весела музика. Атаман запрошує всіх на ігри.

Атаман:

Люди добрі! Козаки завзяті!
Мороз сьогодні добрячий лютує,
Але справжнісінькі козаки його не бояться.
А ну, виходь, хто сміливий, будемо змагатися.
Давайте покажемо козаки, що козацькому роду – нема переводу.

Починаються козацькі розваги.

1. Підняття ваги /гирі/.
2. “Бій петухів” /Без допомоги рук, пригаючи на одній нозі, виштовхнути суперника з кола/.
3. “Перетягування” /Хто кого перетягне через лінію за праву руку/.
4. Перетягування канату.
5. “Вертлявий” / Проїхати на санчатах між кілками/.
6. “Дістань приз” /Злізти на слизький стовб і дістати приз/.
7. “Козацькі перебіги”.

Протягом всього народного гуляння працює тир, розігрується безпрограшна лотерея, працюють торговельні ряди.

Звучить пісня “Гей на горі два дубки”.

Всі разом підспівують.

1. Настав час Весну зустрічати,
А Зиму з Масляної проводжати.
2. Утікай, утікай люта зимонька
Вже нема, вже нема в тебе силоньки.

Дівчина:

Ой виходьте дівчата,
Весну красну стрічати.
Весну красну вітати.
Будемо весну стрічати
Та віночки сплітати.
А віночки сплетемо,
Хороводом підемо.

Звучить лірична мелодія. До сцени на трійці їде з веснянками Весна.

Дівчата:

Ой ти, Весна, ти Весна!
Ти чого до нас прийшла?

Весна:

Я прийшла до Вас з теплом
Із зеленим житичком.

Дівчата:

Весна, Весна – красна!
Що ти нам принесла?

Весна:

Мужичкам по ціпочку,
Бабам по платочку.
Дівкам по віночку,
Парубкам по квіточці.
По гарній дівонці.

Дівчата: Весно! Веди хоровод.

/Дівчата водять танок./

Весна: Настав час з Масляницею прощатися.

Козаки йдуть до вознища, де встановлена Масляниця і підпалюють її.

Звучить пісня /"Їхали козаки"/

Весь натовп під пісню кругом по колу /кругом палаючої Масляниці/ танцює.

Козаки:

Масляниця, Масляниця.
Семенова племінниця.
Обдурила, підвела
Нагулялись не дала.

Козак:

Масляна, Масляна – полизуха!
Полизала сирки, масло
Та й побігла!

Ряжений:

Прощай Масляна – вертушка,

Настав великий піст,
На селі все переїли
Дають оселедця хвіст.

Коли вогнище догорає всі разом гукають:

- Масляна, Масляна воротися
До самого Великодня протягнися.
А од Великодня до Петра,
А од Петра до тепла.

Атаман: Прощавай Масляна! Вертайся до нас у наступному році із співами, іграми, танцями та млинцями.

Ми чекаємо тебе. До зустрічі!

**У виконанні фольклорного ансамбля звучить заключна пісня
“МАСЛЯНА, МАСЛЯНА...”**

РЕКОМЕНДАЦІЙНИЙ СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ МОЛОДОГО ЧИТАЧА

Масляна – давньослав’янське свято на честь весняного пробудження природи. Вона має ще декілька назв, такі як Масниця, Масляниця, Сиропуст, Колодій, Колодка, Масляна неділя.

Масляна – тиждень перед Великим постом, протягом якого заборонялося споживати м’ясо, однак дозволялося сир, масло і рибу. Вживали переважно молочні страви, передусім вареники з сиром.

Пропонуємо Вашій увазі декілька книг, з яких ви почерпнете ще багато цікавого про проводи зими і зустріч весни, а також, про інші традиції українського народу.

Українські традиції /Упорядкування та передмова О.В.Ковалевського. – Харків: Фоліо, 2003. – с.359./.

Це видання – унікальна антологія, чудове джерело для всіх, хто хоче відчувати, чим жив український народ від давніх-давен до нашого часу.

Українська минувшина: ілюстрований етнографічний довідник. - /А.П.Пономарьов, Л.Ф.Артюх, Т.В.Косміна та ін. – Ревид. – К.: Либідь, 1994. –256 с., іл./

Ця книга – своєрідна енциклопедія традиційної культури та побуту українців. Стислі, але емкі відомості про забуті способи ведення господарства, хатне начинання, народну моду, кулінарію, медицину, звичаї та обряди, демологію тощо розміщені за зручним для читача тематично-абетковим принципом і супроводжуються оригінальними ілюстраціями.

Скуратівський В.Т. Дідух: Свята українського народу. – К.: Освіта, 1995. – 202 с.

А це видання – найбільш повне зібрання календарних свят українського народу. Автор відомий письменник та етнографіст, щедро ділиться з читачем своїм знанням духовної культури нашого народу, його обрядовості, традицій, фольклору, що сягають тисячоліть. Висока моральність предків, щира приязнь у стосунках, взаємодопомога, тонкий естетичний смак і, головне, високопоетичний культ пращурів, шанування свого родоводу – все це гідне наслідування нинішніми поколіннями.

Наши праздники. – М.: Политиздат, 1977. – 168 с.

В цій книзі розкривається досвід організації та проведення в нашій країні різних свят, традицій, ритуалів.

Макаренко О.П. Стежками минувшини: Дітям про звичаєву обрядовість. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. – 160 с.

У посібнику розкрито зміст і методику вивчення звичаєвої обрядовості. Матеріал буде корисним для вихователів дитсадків, учителів шкіл, батьків. В ньому зібрано багато сценаріїв святкових ранків, вечерів розваг.

Войтович В. Українська міфологія. – К. Либідь, 2002. – 664 с., іл.

Книга є спробою осмислення надзвичайно багатого та яскравого світу української дохристиянської міфології – народних уявлень, звичаїв та обрядів, вірувань і повір'їв тощо. Це своєрідний погляд на духовну культуру предків, їхній світогляд, світосприйняття та ментальність.

Для широкого кола читачів, які прагнуть свідомого розуміння коренів історії та культури свого народу.

Потапенко О.І., Кузьменко В.І. Шкільний словник з українознавства. – К.: Український письменник, 1995. – 291.

У словнику подано найбільш важливу і необхідну інформацію з українознавства, яка розкриває особливості національного характеру, світогляду, психології українського народу, його побуту і трудової діяльності, його родовід й історико культурний досвід, національні традиції, звичаї, обряди, вірування, символіку, тощо. Для учнів, для батьків, а також для всіх, хто прагне прилучитися до духовних скарбів українського народу.

Супруненко В.П. Народина: Витоки нації, символи, вірування, звичаї та побут українців. – Запоріжжя: МП “Берегиня” – СП “Фасз”; 1993 – 136 с.

Нова праця В.Супруненка – сумлінного дослідника духовної та матеріальної культури рідного народу – відтворює цілісну етнологічну картину України від найдавніших часів; відповідок на багато питань, що хвилюють сьогодні кожного, кому небайдужа доля нації: Хто ми? Звідки? Які ми? Чим жив наш багатострадальний народ на протязі своєї тисячолітньої історії?

Відповідальний за випуск: В.Д. Ракитянська

Редактор: Ю.М. Приходько

Укладачі: Л.В.Романова, Ю.М. Готвянська